

การพัฒนาแนวทางมาตรฐานคุณภาพสำหรับ บริการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค

21 สิงหาคม 2560

ประเด็นนำเสนอ

- ที่มาและความสำคัญของคุณภาพบริการ
- แนวทางมาตรฐานคุณภาพคืออะไร
- ประโยชน์ของแนวทางมาตรฐานคุณภาพ
- กระบวนการพัฒนาแนวทางมาตรฐานคุณภาพ
- วัตถุประสงค์ของการประชุม

คุณภาพของการให้บริการสุขภาพ (1)

- คุณภาพของการให้บริการสุขภาพ คือ ลักษณะการให้บริการสุขภาพแก่ผู้ป่วยหรือประชาชนเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ทางสุขภาพที่พึงประสงค์
- การให้บริการสุขภาพจึงต้องคำนึงถึง
 - ความปลอดภัย (ลดข้อผิดพลาดและอันตรายที่อาจเกิดจากการให้บริการ)
 - ประสิทธิภาพ (การให้บริการที่มีหลักฐานทางวิชาการยืนยันว่ามีประโยชน์)
 - ช่วงเวลาที่เหมาะสม
 - ประสิทธิภาพ (การใช้ทรัพยากรที่เหมาะสม)
 - เป็นธรรม (การให้บริการที่ไม่เลือกปฏิบัติจากลักษณะส่วนบุคคล ถิ่นที่อยู่อาศัย ลักษณะทางภูมิศาสตร์ หรือเศรษฐกิจฐานะ)
 - ผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง

Ref: http://www.who.int/maternal_child_adolescent/topics/quality-of-care/definition/en/

คุณภาพของการให้บริการสุขภาพ (2)

- คุณภาพของบริการสุขภาพเป็นเครื่องยืนยันว่าประชาชนหรือผู้ใช้บริการจะได้ประโยชน์จากการรับบริการนั้น ๆ
- ประเทศที่มุ่งสู่ระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าควรคำนึงถึง

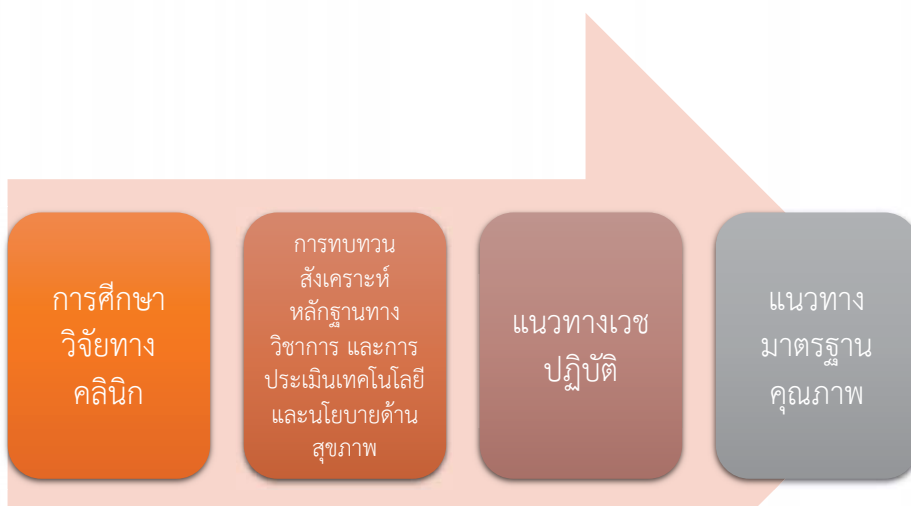
Ref: Mate et al. 2013

แนวทางมาตรฐานคุณภาพ Quality Standards (QS)

- ชูข้อความที่กระชับซึ่งเสนอแนะกลวิธีในการให้บริการสุขภาพที่เป็นมาตรฐาน
- พัฒนามาจากหลักฐานทางวิชาการที่น่าเชื่อถือและมีคุณภาพสูง
- กำหนด benchmark ของคุณภาพบริการที่พึงประสงค์ และใช้เป็นเครื่องมือหนึ่งในการวัดระดับคุณภาพของบริการ
- สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างแรงจูงใจและการจัดสรรงบประมาณ
- สามารถใช้เสริมมาตรการพัฒนาคุณภาพบริการอื่นๆ เช่น clinical audit

Reference: NICE International. Principles for developing clinical Quality Standards in low and middle income countries: A Guide, Version 2. June 2015.

ที่มาและประโยชน์ของแนวทาง มาตรฐานคุณภาพ

- การจัดทำหลักสูตรทางการแพทย์และสาธารณสุข
- การวัดสมรรถนะของการปฏิบัติงาน
- การจัดสรรงบประมาณและจ่ายค่าตอบแทนผู้ให้บริการ
- การสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้ป่วย
- การตรวจสอบมาตรฐานการให้บริการ
- การรับรองคุณภาพสถานพยาบาล

Reference: Quality improvement: the role of evidence and institutions, 2015

ประโยชน์ของแนวทางมาตรฐานคุณภาพ

- โรงพยาบาล/ รพ.สต. ใช้ QS ในการติดตามผลงานขององค์กร
- ผู้ปฏิบัติงานใช้ QS เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบการดำเนินงานของตนเอง รวมทั้งใช้อ้างอิงกลวิธีในการปรับปรุงคุณภาพบริการ
- ผู้รับบริการใช้ QS เป็นแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพบริการที่พึงประสงค์และขอรับบริการเหล่านี้ได้
- สปสช. ใช้ QS เพื่อประเมินคุณภาพของบริการที่ประชาชนได้รับ รวมทั้งออกแบบกลไกการจัดสรรงบประมาณตามคุณภาพบริการที่กำหนด สอดคล้องกับโครงการ QOF
- สธ. ใช้ QS ในการติดตามและประเมินผลคุณภาพบริการของหน่วยงานภายใต้สังกัด รวมทั้งสะท้อนข้อมูลในระดับประเทศ

แนวทางเวชปฏิบัติ คู่มือ แนวทางต่างๆ VS แนวทางมาตรฐานคุณภาพ

- แนวทางเวชปฏิบัติ คู่มือ หรือแนวทางที่จัดทำโดยกรมหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นเอกสารที่ระบุข้อแนะนำเกี่ยวกับการให้บริการที่เหมาะสม เพื่อให้**บุคลากรทางการแพทย์**มีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะในการตรวจวินิจฉัย วางแผนการรักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพ รวมถึงการส่งต่อไปรับการรักษาที่ถูกต้องเหมาะสมต่อไป
- แนวทางมาตรฐานคุณภาพ เลือกข้อแนะนำที่สำคัญจากแนวทางเวชปฏิบัติ คู่มือ หรือแนวทางต่างๆ และทำให้สั้น กระชับ เข้าใจง่าย เพื่อให้เห็นว่าบริการสุขภาพเรื่องใดควรเน้นปฏิบัติให้ได้มาตรฐาน (โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริการสุขภาพที่พบว่ามีความเสี่ยงต่ำ) โดยสามารถใช้สื่อสารกับ**บุคลากรทางการแพทย์** และ**ประชาชนทั่วไปหรือผู้รับบริการ**ได้

องค์ประกอบของแนวทางมาตรฐานคุณภาพ

- ข้อความคุณภาพ (Quality statement)
- ความเป็นมาและเหตุผล (Rationale)
- การวัดคุณภาพ (Quality measures)
- นิยามศัพท์ที่สำคัญ (definition of term used)
- ความหมายของข้อความข้อความคุณภาพต่อผู้อ่านแต่ละกลุ่ม (What the quality statement means for each audience)
- แหล่งที่มาของคำแนะนำ (Source guidance)
- แหล่งข้อมูลสำหรับวัดคุณภาพตามตัวชี้วัด (Data sources)
- ข้อควรระวังถึงในด้านสังคมและจริยธรรม (Social and equality considerations)
- การวิเคราะห์ผลกระทบด้านงบประมาณ (Budget impact analysis)

ตัวอย่างแนวทางมาตรฐานคุณภาพ (1)

ข้อความคุณภาพ: ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลทารกได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการเริ่มให้อาหารและอาหารที่เหมาะสมสำหรับทารกเพื่อเสริมการให้นมแม่หรือนมผง

ความสำคัญ: ทารกที่มีอายุตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไป ควรเริ่มทานอาหารที่มีสารอาหารที่หลากหลายและเหมาะสมตามวัยควบคู่ไปกับการดื่มนม ดังนั้นผู้ให้บริการควรพูดคุยและให้คำแนะนำต่อผู้ปกครองหรือผู้ดูแลทารก ตั้งแต่สัปดาห์ที่ 6-8 หลังจากทารกคลอด เพื่อให้ผู้ปกครองสามารถให้อาหารที่มีสารอาหารครบถ้วนตามความต้องการของทารกได้ รวมทั้งช่วยลดผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการให้อาหารทารกเร็วหรือช้าเกินไป

ตัวอย่างแนวทางมาตรฐานคุณภาพ (2)

ข้อแนะนำสำหรับผู้ให้บริการ: หน่วยบริการควรมีระบบให้คำแนะนำสำหรับผู้ปกครองหรือผู้ดูแลทารก โดยเริ่มให้คำแนะนำตั้งแต่ทารกมีอายุ 6-8 สัปดาห์ คำแนะนำที่ควรให้ ได้แก่ เหตุผลทำไมทารกควรเริ่มทานอาหารตั้งแต่อายุ 6 เดือน ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นหากทารกเริ่มทานอาหารเร็วหรือช้าเกินไป เหตุผลที่ทำให้ไม่ทานอาหารในช่วง 6 เดือนจึงจัดเป็นอาหารเสริมเท่านั้น มารดายังคงต้องให้นมทารกอย่างต่อเนื่อง มารดาควรให้นมอย่างเดียวในขณะที่ทารกอายุต่ำกว่า 6 เดือน เป็นต้น อย่างไรก็ตามคำแนะนำเหล่านี้เหมาะสำหรับเด็กทารกที่มีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ หากทารกมีปัญหาสุขภาพอื่น ๆ ควรได้รับคำแนะนำที่เหมาะสมจากแพทย์

ข้อแนะนำสำหรับผู้รับบริการ: ผู้ปกครองและผู้ดูแลจะได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการเริ่มให้อาหารเมื่อทารกมีอายุได้ 6 เดือน และอาหารที่เหมาะสมตามวัยของทารกมีอะไรบ้าง ซึ่งการให้อาหารนี้ควรให้เสริมควบคู่กับการให้นมอย่างต่อเนื่อง การได้รับสารอาหารที่ร่างกายทารกต้องการอย่างครบถ้วนจะช่วยให้ทารกมีพัฒนาการด้านต่าง ๆ อย่างเหมาะสม รวมทั้งช่วยให้ทารกมีน้ำหนักตัวที่เหมาะสมตามวัย

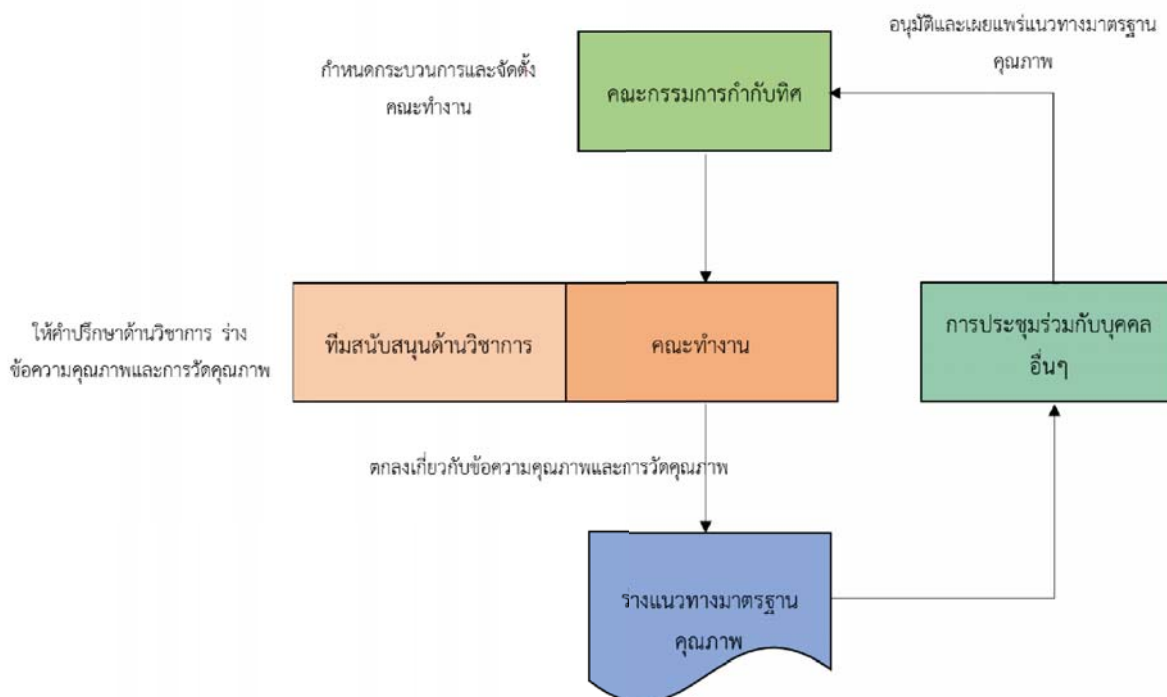
หลักการพัฒนาแนวทางมาตรฐานคุณภาพ

1. กำหนดเป้าหมายที่มีความท้าทายแต่สามารถดำเนินการได้
2. พัฒนา QS จากข้อแนะนำในแนวทางเวชปฏิบัติที่พัฒนาขึ้นบนหลักฐานวิชาการ และมีความน่าเชื่อถือ (บริการสุขภาพที่มีความปลอดภัยและมีประสิทธิผล)
3. ทำให้เกิดผลกระทบสูงสุด โดยควรพัฒนาในประเด็นที่พบว่ามีปัญหาด้านคุณภาพ มีแนวปฏิบัติทางคลินิกที่แตกต่างกันมาก หรือมีบางกลุ่มคนที่ไม่สามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพได้
4. พัฒนาด้วยกระบวนการที่มีส่วนร่วม โปร่งใส มีการอภิปรายและบรรลุข้อตกลงร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมด
5. ทบทวนอย่างสม่ำเสมอ และพิจารณาแก้ไขตามหลักฐานทางวิชาการที่เพิ่มขึ้น

ขั้นตอนการพัฒนาแนวทางมาตรฐานคุณภาพ

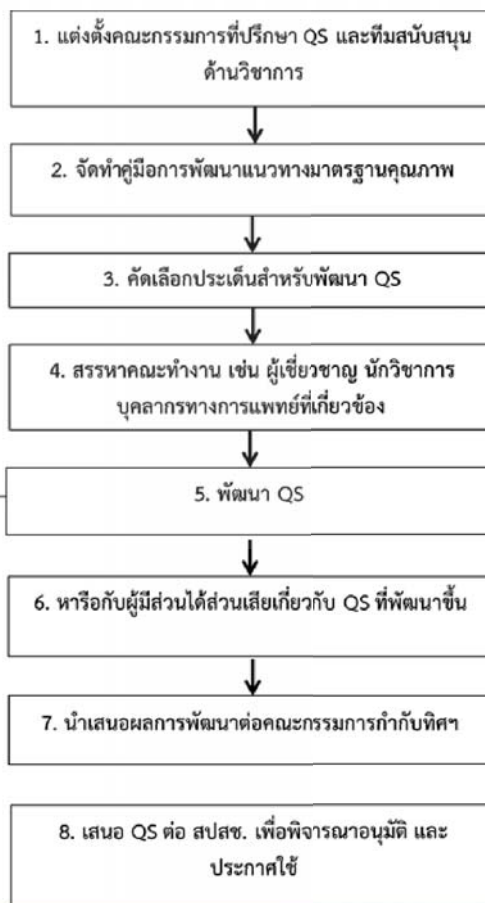
เลือกประเด็นสุขภาพ	<ul style="list-style-type: none"> ภาระโรค ภาระงบประมาณ คุณภาพบริการ ความเป็นธรรมและประเด็นทางจริยธรรม
กำหนดขอบเขต	<ul style="list-style-type: none"> มีความสอดคล้องกับทิศทางนโยบาย และมีทรัพยากรเพียงพอ
เลือกแนวทางเวชปฏิบัติ	<ul style="list-style-type: none"> มีความสอดคล้องกับขอบเขตที่กำหนด และใช้ระเบียบวิธีพัฒนาแนวทางเวชปฏิบัติที่น่าเชื่อถือ
ระบุข้อแนะนำ	<ul style="list-style-type: none"> มีความสอดคล้องกับขอบเขตที่กำหนด การวัดคุณภาพเป็นไปได้มีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่า ความปลอดภัยของผู้ป่วย ผลกระทบด้านงบประมาณ คุณภาพบริการ ความเป็นธรรม และประเด็นทางด้านจริยธรรม
การจัดลำดับความสำคัญข้อแนะนำ	<ul style="list-style-type: none"> ความเป็นไปได้ของการดำเนินงาน ประสิทธิภาพ ความคุ้มค่า ความปลอดภัยของผู้ป่วย ภาระงบประมาณ คุณภาพบริการ ความเป็นธรรม และประเด็นทางด้านจริยธรรม

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและบทบาทหน้าที่

กระบวนการพัฒนา แนวทางมาตรฐาน คุณภาพ

- ก. คัดเลือกและประเมินคุณภาพ guideline
 ข. คัดเลือกคำแนะนำใน guideline
 ค. ร่าง QS
- ข้อความ
 - ตัวชี้วัด

ทำไมต้องมีแนวทางมาตรฐานคุณภาพสำหรับบริการสร้างเสริม สุขภาพและป้องกันโรค

- วิธีการให้บริการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคบางอย่าง ยังมีแนวปฏิบัติที่หลากหลายในประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งมาตรการใหม่ ๆ ที่ยังไม่มีแนวปฏิบัติอย่างชัดเจน ซึ่งจะทำให้ผู้ให้บริการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกิดความเข้าใจไม่ตรงกัน
- ประชาชนไม่ทราบว่าบริการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคที่มีคุณภาพที่ตนเองควรได้รับเป็นอย่างไร
- สธ. ให้ความสำคัญกับคุณภาพบริการ และมีนโยบายจัดตั้งคณะทำงานพัฒนารายการบริการ และแนวทางปฏิบัติการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค ปีงบประมาณ 2561

วัตถุประสงค์การประชุม

- เพื่อพิจารณาเกณฑ์การจัดลำดับความสำคัญ
- เพื่ออธิบายและจัดลำดับความสำคัญบริการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค
- เพื่อคัดเลือกบริการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค 3 เรื่องเพื่อนำไปพัฒนาเป็นแนวทางมาตรฐานคุณภาพ

Follow us at

HITAP_THAI

HITAP THAI

HITAP.NET

GLOBALHITAP.NET